

03/03

Nakládání s majetkem, právy a závazky České republiky v souvislosti s rušením okresních úřadů

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2003 pod číslem 03/03. Kontrolní akci řídila a kontrolní závěr vypracovala členka NKÚ Mgr. Zdeňka Profeldová.

Cílem kontroly bylo prověřit, jakým způsobem bylo naloženo s majetkem státu, se kterým hospodařily okresní úřady, organizační složky státu a státní příspěvkové organizace, jejichž zřizovateli byly okresní úřady.

Kontrolní akci provedly skupiny kontrolujících NKÚ z územních odborů střední Čechy, jižní Čechy, západní Čechy, severovýchodní Čechy a střední Morava v období od února do července 2003.

Kontrolovaným obdobím byl rok 2002 a 1. pololetí roku 2003.

Kontrolovanými osobami byly Ministerstvo financí (dále jen „MF“) a Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových (dále jen „ÚZSVM“).

Námítky proti kontrolnímu protokolu podalo MF po uplynutí stanovené lhůty, a proto nebylo vydáno rozhodnutí o námítkách.

K o l e g i u m NKÚ na svém zasedání, konaném dne 15. září 2003, s c h v á l i l o usnesením č. 8/XV/2003 k o n t r o l n í z á v ě r v tomto znění:

I. Úvod

Ukončení činnosti okresních úřadů (dále jen „OkÚ“) bylo součástí realizace II. fáze reformy územní veřejné správy, jejímž základním cílem je další rozvinutí decentralizačních a dekoncentračních procesů. V této souvislosti došlo k převedení kompetencí vykonávaných orgány státní správy převážně na orgány územních samospráv, ať již do samostatné nebo přenesené působnosti. V souvislosti s ukončením činnosti OkÚ řešily základní právní úpravu přechodu majetku, práv a závazků České republiky **zákon č. 201/2002 Sb.**, o Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových, **zákon č. 290/2002 Sb.**, o přechodu některých dalších věcí, práv a závazků České republiky na kraje a obce, občanská sdružení působící v oblasti tělovýchovy a sportu a o souvisejících změnách a o změně zákona č. 157/2000 Sb., o přechodu některých věcí, práv a závazků z majetku České republiky, ve znění zákona č. 10/2001 Sb., a zákona č. 20/1996 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění pozdějších předpisů, **zákon č. 320/2002 Sb.**, o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů, a **zákon č. 139/2002 Sb.**, o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech a o změně zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů.

Dnem 1. 1. 2003 přešel na základě zákonů č. 290/2002 Sb. a č. 320/2002 Sb. vymezený rozsah majetku včetně práv a závazků z vlastnictví státu do vlastnictví především územních samosprávných celků (dále jen „ÚSC“), dále pak občanských sdružení působících v oblasti tělovýchovy a sportu a Všeobecné zdravotní pojišťovny ČR. Jednalo se o majetek státu včetně práv a závazků, se kterým byly příslušné hospodařit organizační složky státu (dále jen „OSS“) a státní příspěvkové organizace (dále jen „SPO“), u nichž funkci zřizovatele vykonávaly k rozhodnému dni OkÚ, a o věci ve vlastnictví státu, se kterými byly příslušné hospodařit OkÚ.

Majetek státu včetně souvisejících práv a závazků, s nímž byly příslušné hospodařit OkÚ a zůstal dále ve vlastnictví státu, přešel podle zákonů č. 201/2002 Sb., č. 290/2002 Sb., č. 320/2002 Sb. a č. 139/2002 Sb. do příslušnosti s ním hospodařit ÚZSVM (dny 1. 7. 2002 a

1. 1. 2003), Agentury ochrany přírody a krajiny ČR (dnem 1. 7. 2002), státních oblastních archivů (dnem 1. 8. 2002), Ministerstva práce a sociálních věcí (dnem 1. 1. 2003), Ministerstva zemědělství (dnem 1. 1. 2003) a do správy Pozemkového fondu ČR (dnem 1. 7. 2002).

OkÚ byly zrušeny dnem 1. 1. 2003 zákonem č. 320/2002 Sb.

ÚZSVM byl zřízen zákonem č. 201/2002 Sb. dnem 1. 7. 2002, je OSS a účetní jednotkou, příjmy a výdaje ÚZSVM jsou obsaženy v kapitole státního rozpočtu Ministerstvo financí. Do příslušnosti hospodaření ÚZSVM přešel z OkÚ majetek, práva a závazky v rozsahu podle ustanovení § 29 zákona č. 201/2002 Sb. a bodu 14 čl. CXVII zákona č. 320/2002 Sb. ÚZSVM byl usneseními vlády ČR ze dne 16. prosince 2002 č. 1304 a ze dne 26. června 2002 č. 695 pověřen k provedení účetní závěrky OkÚ za rok 2002 a od OkÚ měl převzít protokoly o předání a převzetí majetku.

Vzhledem k ustanovení bodu 14 čl. CXVII zákona č. 320/2002 Sb. a výše uvedeným pověřením k činnostem souvisejícím se zrušením OkÚ prováděl NKÚ na ÚZSVM kontrolu třinácti bývalých OkÚ (Benešov, Kolín, Kladno, Příbram, Plzeň-sever, Rokycany, Prachatice, Strakonice, Jindřichův Hradec, Pelhřimov, Pardubice, Svitavy a Jeseník), která spočívala v ověření účetních stavů majetku k 31. 12. 2002 včetně provedení inventarizace majetku a závazků v roce 2002, v ověření použití finančních prostředků, o které byly účelově navýšeny rozpočty OkÚ v souvislosti s realizací usnesení vlády ČR ze dne 2. 12. 2002 č. 1216 a v ověření, jak bylo naloženo s majetkem státu včetně závazků, ke kterému měly výše citované OkÚ k rozhodným dnům příslušnost hospodaření.

II. Nedostatky zjištěné v položkách rozvah OkÚ k 31. 12. 2002 a v inventarizacích majetku a závazků prováděných OkÚ v roce 2002

Ověřením účetních stavů aktiv k 31. 12. 2002 na podkladě dokladů o přírůstcích a úbytcích stálých aktiv v roce 2002, výsledku inventarizace majetku a závazků v roce 2002 a dokladů vyhotovených OkÚ pro předání majetku v souvislosti s ukončením jejich činnosti bylo zjištěno, že dvanáct ze třinácti OkÚ při vedení účetnictví nedodrželo povinnosti stanovené § 7 odst. 1 a § 8 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o účetnictví“) tím, že

- OkÚ Benešov, Příbram, Strakonice, Pelhřimov, Prachatice a Svitavy vyřadily z účetnictví v účetním období roku 2002 majetek v hodnotě celkem 53 284 537 Kč, ačkoliv ke dni 31. 12. 2002 byly příslušné s tímto majetkem hospodařit, neboť majetek v hodnotě 50 569 677 Kč protokoly převedly až dnem 1. 1. 2003 do vlastnictví nebo do příslušnosti hospodařit jiným subjektům a majetek v hodnotě 2 714 860 Kč nepřevedly žádnému subjektu;
- OkÚ Benešov, Kladno, Kolín, Příbram, Plzeň-sever, Jindřichův Hradec, Pelhřimov, Prachatice, Pardubice, Svitavy a Jeseník evidovaly v účetnictví ke dni 31. 12. 2002 majetek v hodnotě celkem 20 180 134 Kč, ačkoliv s tímto majetkem nebyly příslušné hospodařit buď vůbec, nebo tento majetek předaly již v průběhu roku 2002;
- OkÚ Kolín, Příbram, Pardubice a Jeseník neevidovaly v roce 2002 v účetnictví majetek v hodnotě celkem 5 279 902 Kč a 31 neoceněných staveb, ačkoliv s tímto majetkem byly ke dni 31. 12. 2002 příslušné hospodařit, a protokoly jej převedly až dnem 1. 1. 2003 do vlastnictví nebo do příslušnosti hospodařit jiným subjektům;
- OkÚ Kladno a Příbram vedly v účetnictví na účtu 031 - *Pozemky* část pozemků duplicitně, a to v různých cenách;
- OkÚ Příbram
 - nevedl analytickou evidenci k účtu 031 - *Pozemky* s účetním stavem k 31. 12. 2002 celkem 117 186 038 Kč;
 - vedl v účetnictví v hodnotě 0 Kč stavbu, ke které nabyl právo hospodaření v roce 1965;

- v účetním období roku 2002 provedl účetní zápis na podkladě neprůkazného účetního dokladu, kterým navýšil účetní hodnotu pozemků o 11 432 934 Kč a vyřadil z účetnictví majetek vedený na účtu 021 - *Stavby* v celkové účetní hodnotě 6 183 193 Kč, aniž by postupoval podle ustanovení § 14 odst. 2 a 7 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, tj. neinventarizoval tento majetek při inventarizaci prováděné před jeho vyřazením, a dále u některých staveb neuvedl důvody vyřazení a u všech staveb nedoložil, jak bylo s vyřazeným majetkem naloženo;
- ke dni 31. 12. 2002 neodpovídaly skutečnosti stavby účtů 021 - *Stavby* a 042 - *Pořízení dlouhodobého majetku*, neboť OkÚ neprovedl převod výdajů (v částce 56 237 166 Kč) spojených se stavebními úpravami budovy dokončenými v roce 2002 z účtu 042 na účet 021. V důsledku toho pořizovací cena této nemovitosti vedená k 31. 12. 2002 v účetnictví v částce 13 858 240 Kč neodpovídala skutečnosti;
- OkÚ Kladno, Příbram, Plzeň-sever a Prachatice v roce 2002 neprovedly inventarizaci majetku v účetní hodnotě celkem 973 641 043 Kč a závazků v účetní hodnotě celkem 33 824 900 Kč. OkÚ Příbram, Rokycany a Jindřichův Hradec měly zaznamenány v inventurních soupisech stavby majetku, které neobsahovaly všechny náležitosti stanovené pro inventurní soupisy ustanovením § 30 odst. 2 zákona o účetnictví;
- OkÚ Jindřichův Hradec a Jeseník nevyúčtovaly do účetního období roku 2002, ve kterém byla prováděna inventarizace majetku, inventarizační rozdíly v celkové částce 384 041 Kč.

III. Nakládání s majetkem státu, s nímž byly OkÚ příslušné hospodařit, v souvislosti s ukončením činnosti OkÚ

OkÚ byly příslušné hospodařit s majetkem státu definovaným ustanovením § 9 zákona č. 219/2000 Sb., tj. s majetkem, který potřebovaly k plnění úkolů v rámci své působnosti, a dále s majetkem podle ustanovení § 11 odst. 2 téhož zákona, tj. s majetkem, u něhož při jeho nabytí státem není patrné, které organizační složce přísluší s ním hospodařit nebo s ním žádná organizační složka nehospodaří.

1. Přechod majetku, se kterým měly OkÚ příslušnost hospodařit podle ustanovení § 11 odst. 2 zákona č. 219/2000 Sb., do příslušnosti hospodaření ÚZSVM podle § 29 zákona č. 201/2002 Sb.

Podle výše uvedeného ustanovení zákona nabyl ÚZSVM příslušnost hospodařit s tímto druhem majetku, s nímž byly příslušné hospodařit OkÚ a pokud s ním ke dni 1. 7. 2002 nenaložily. Výjimku tvořil majetek, s nímž se stala příslušnou hospodařit Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, a majetek, který přecházel do správy Pozemkového fondu ČR (dále jen „PF ČR“). Kontrolováno bylo plnění ustanovení § 31 odst. 1 zákona č. 201/2002 Sb., které OkÚ ukládá předat výše uvedený majetek ÚZSVM nejpozději do 30. 9. 2002 a o předání pořádat protokoly, jejichž přílohou měly být seznamy všech předávaných položek a závazků souvisejících s předávaným majetkem.

Kontrolou bylo zjištěno:

- OkÚ Příbram nedodržel ustanovení § 31 odst. 1 zákona č. 201/2002 Sb. tím, že
 - neuvedl v příloze protokolu seznam předávaného movitého majetku podle jednotlivých položek; v příloze jsou uváděny pouze případy týkající se tohoto majetku podle zápisů v rejstříku podstat vedeného podle ustanovení § 8 vyhlášky č. 62/2001 Sb., o hospodaření organizačních složek státu a státních organizací s majetkem státu;
 - neuvedl v příloze protokolu 4 případy vedené v rejstříku podstat, se kterými nenaložil k 30. 9. 2002.
- Některé OkÚ v době před účinností zákona č. 201/2002 Sb. (do 30. 6. 2002) uzavřely kupní smlouvy na prodej nemovitého majetku, ke kterému měly příslušnost hospodařit podle ustanovení § 11 odst. 2 zákona č. 219/2000 Sb., a v téže době je zaslaly ke schválení na MF

v souladu s ustanovením § 22 odst. 3 zákona č. 219/2000 Sb. Nemovitý majetek uvedený v těchto kupních smlouvách OkÚ neuvedly v protokolech pro ÚZSVM. (Např. u OkÚ Příbram byly předmětem prodeje jedna stavba a osm pozemků o výměře celkem 24 723 m². V protokolu, kterým předával majetek a spisové materiály ÚZSVM, OkÚ Příbram neuvedl informaci o neschválených kupních smlouvách a předmětné nemovitosti protokolem nepředal.). Do doby zrušení OkÚ, avšak ani do doby ukončení kontroly NKÚ, nebyly všechny žádosti o schválení kupních smluv ze strany MF vyřízeny. MF nemá pro vyřizování žádostí o schválení prodeje nemovitých věcí zákonem stanovenou lhůtu. Důsledkem toho, že MF nevyřídilo do doby zrušení OkÚ žádosti o schválení kupních smluv zaslaných na MF před 1. 7. 2002 a OkÚ nepředvedly předmětné nemovitosti protokoly na ÚZSVM, je skutečnost, že dnem 1. 1. 2003 byla u těchto nemovitostí zapsána v katastru nemovitostí příslušnost hospodařit na již neexistující subjekty (OkÚ).

2. Přejednost majetku podle zákona č. 290/2002 Sb.

Kontrolován byl postup podle ustanovení § 11 až 15 výše uvedeného zákona.

Ustanovení § 11 upravuje přejednost pozemků, které tvoří zemědělský půdní fond a stát je nabyt po 24. 6. 1991, z OkÚ do správy PF ČR.

Ustanovení § 12 upravuje přejednost nemovitých věcí z vlastnictví státu do vlastnictví Všeobecné zdravotní pojišťovny ČR.

Ustanovení § 13 upravuje přejednost pozemků, které jsou alespoň zčásti součástí zvláště chráněného území vyhlášeného podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, z příslušnosti hospodaření OkÚ do příslušnosti hospodaření Agentury ochrany přírody a krajiny ČR.

Ustanovení § 14 a § 15 upravují přejednost sportovních zařízení z vlastnictví státu do vlastnictví občanských sdružení působících v oblasti tělovýchovy a sportu.

Zákon č. 290/2002 Sb. ukládal OkÚ povinnost sepsání protokolů o předání a převzetí předmětného majetku. Povinnost vyčíslit cenu, ve které OkÚ předávaný majetek evidoval, zákon nestanovil, proto ve většině protokolů tento údaj nebyl uveden.

Kontrolou bylo zjištěno:

- OkÚ Prachatice nepostupoval podle ustanovení § 11 odst. 4 zákona č. 290/2002 Sb. tím, že nevyhotovil protokol o předání a převzetí 171 pozemků tvořících nebo náležejících do zemědělského půdního fondu PF ČR. Zpracoval a předal PF ČR pouze „*Seznam nemovitostí-zemědělského půdního fondu*“.
- OkÚ Prachatice a OkÚ Jeseník nedodržely ustanovení § 13 odst. 2 zákona č. 290/2002 Sb., a to tím, že
 - OkÚ Prachatice Agentuře ochrany přírody a krajiny ČR nepředal protokolem nejméně 178 pozemků, které předal protokolem ÚZSVM;
 - OkÚ Jeseník pozemek (239 m² – zastavěná plocha a nádvoří) v účetní hodnotě 35 850 Kč předal darovací smlouvou ze dne 15. 8. 2002 Stavebnímu bytovému družstvu Jeseník, ačkoli od 1. 7. 2002 s ním byla ze zákona příslušná hospodařit Agentura ochrany přírody a krajiny ČR.

3. Přejednost majetku včetně souvisejících práv a závazků podle čl. CXVII zákona č. 320/2002 Sb.

Kontrolou bylo prověřeno plnění bodů 11, 12, 14 a 15 výše uvedeného článku zákona.

Bod 11 upravuje přejednost vlastnictví movitých věcí potřebných k výkonu činností přecházejících na ÚSC do vlastnictví ÚSC.

Bod 12 upravuje přechod příslušnosti hospodařit s majetkem tvořeným informačním systémem poskytnutým Ministerstvem práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“) pro rozhodování o dávkách státní sociální podpory a jejich výplatě na MPSV.

Bod 14 upravuje přechod příslušnosti hospodařit s majetkem včetně souvisejících práv a závazků, na který se nevztahují uvedené body 11, 12 a 15, na ÚZSVM.

Bod 15 upravuje přechod příslušnosti hospodařit s majetkem včetně souvisejících práv a závazků užívaným státními okresními archivy na státní oblastní archivy.

Zákon neukládá povinnost sepsání protokolů o předání a převzetí předmětného majetku mezi OkÚ a nabývajícími subjekty. Jejich vyhotovení ukládalo usnesení vlády ze dne 26. 6. 2002 č. 695 s doporučením postupu stanoveného pro přechod majetku podle zákona č. 290/2002 Sb.

Kontrolou bylo zjištěno:

Přechod movitého majetku do vlastnictví ÚSC

- V rozporu s ustanovením bodu 11 čl. CXVII zákona č. 320/2002 Sb.
 - OkÚ Benešov, Kladno, Pelhřimov, Rokycany, Jindřichův Hradec, Svitavy a Jeseník předávaly protokoly ÚSC podle výše uvedeného bodu 11 mimo movité věci i nehmotný majetek. Vyjma OkÚ Kladno uzavřely na převod nehmotného majetku (software, datové sady) současně i „*Smlouvy o postoupení majetkových práv*“ podle zákona č. 219/2000 Sb.;
 - OkÚ Benešov a Pelhřimov předávaly podle výše uvedeného bodu 11 protokoly ÚSC mimo movité věci i pohledávky;
 - OkÚ předaly protokoly ÚSC i majetek, který nebyl potřebný k výkonu převáděných činností: OkÚ Kladno vnitřní vybavení v pořizovací ceně celkem za 955 699 Kč, OkÚ Plzeň-sever vybavení kuchyně, lednice, videa, kuchyňské linky apod.;
 - OkÚ Prachatice předal stavbu (přístřešek na odpady) v účetní hodnotě 30 012 Kč a OkÚ Jeseník předal dokončené a nedokončené stavby, které mají zabránit sesuvům půdy, v účetní hodnotě celkem 21 104 906,88 Kč.
- OkÚ Kladno převedl ÚSC majetek bez vyčíslení sumárních údajů o předávaném majetku v protokolech i v jejich přílohách. Přílohy protokolů jsou nepřehledné a jednoznačně nedokládají rozsah předávaného majetku jednotlivým nabyvatelům. U nehmotného majetku nejsou v přílohách uvedeny účetní hodnoty.
- OkÚ Kolín převedl ÚSC (Středočeskému kraji, městu Kolín) majetek protokoly, jejichž přílohy, dokládající převod majetku včetně jeho účetní hodnoty, jsou nepřehledné, je v nich uveden chybný počet předávaných věcí, chybně vyčíslen konečný součet účetní hodnoty a majetek v celkové částce 1 570 335 Kč je uveden duplicitně.
- OkÚ Plzeň-sever převedl ÚSC movité věci protokoly, které neobsahovaly sumární údaje o předávaném majetku, přílohy protokolů o převodu majetku (např. městu Nýřany, městu Kralovice) jsou tvořeny řadou nečíslovaných a nepodepsaných soupisů.

Přechod majetku do příslušnosti hospodaření MPSV

- OkÚ Jeseník převedl zápisem MPSV majetek v celkové účetní hodnotě, která byla o 117 976 Kč nižší než jeho účetní hodnota podle účetnictví OkÚ.

Přechod majetku, práv a závazků do příslušnosti hospodaření ÚZSVM

- Vyjma OkÚ Plzeň-sever a Rokycany předávaly OkÚ majetek včetně souvisejících práv a závazků do příslušnosti hospodaření ÚZSVM „*Protokolem o předání a převzetí majetku státu, práv, pohledávek a závazků*“ formálně zpracovaným podle vzoru ÚZSVM. Souhrnné účetní hodnoty předávaného majetku a závazků nebyly v protokole vyčísleny. Majetek je specifikován v přílohách, na které se protokol odkazuje a které jsou jeho nedílnou součástí. OkÚ Plzeň-sever a Rokycany realizovaly předání „*Dílčími delimitačními protokoly*“ a

„Zápisy (protokoly) o předání movitého majetku“. Přílohy výše uvedených dokumentů, které specifikovaly převážený majetek, byly věcně vypracovány v různé kvalitě, např.:

- OkÚ Kladno v seznamech přílohy č. 1, kterou předával nemovitý majetek, uvedl chybně účetní hodnotu převážené nemovitosti (o 12 670 896 Kč vyšší). Některé nemovitosti převedl „Protokolem o převzetí nemovitostí“ ze dne 30. 12. 2002, kde nejsou uvedeny jejich účetní hodnoty a seznam předávaných nemovitostí tvoří výpisy z katastru nemovitostí ze dne 22. 4. 2003. Přílohu č. 2 protokolu, kterou předával movitý majetek, tvoří 169 karet inventáře jednotlivých místností ze dne 15. 1. 2003 s položkami majetku včetně jejich účetní hodnoty bez členění na druhy majetku podle účetní evidence. Souhrnné účetní hodnoty převáženého majetku nejsou v příloze vyčísleny. Přílohou č. 6 protokolu převedl OkÚ do příslušnosti hospodaření i pohledávky v celkové výši 7 206 046 Kč, které souvisely s činnostmi a agendou, které přešly na ÚSC, a podle ustanovení bodu 3 čl. CXVIII zákona č. 320/2002 Sb. měly být převedeny na ÚSC;
- OkÚ Příbram přílohou č. 1 protokolu, kterou předával nemovitosti, nepřevedl stavby v hodnotě celkem 62 817 470 Kč. Předávané pozemky identifikoval v soupisu bez uvedení jejich účetní hodnoty, z toho 26 pozemků převedl duplicitně s uvedením hodnoty celkem 10 672 672 Kč. Přílohou č. 2 protokolu, kterou předával movité věci, převedl i nehmotný majetek (software) v ceně pořízení celkem 3 658 007 Kč a nemovitosti (stavby) v hodnotě celkem 136 411 442 Kč, z toho nemovitosti v hodnotě celkem 73 593 972 Kč převedl rovněž přílohou č. 1;
- OkÚ Plzeň-sever předal majetek „Zápisem o předání majetku“, který neobsahuje účetní hodnotu předávaného majetku a počet stran jeho příloh. Komplettnost příloh, ve kterých jsou věci položkově uvedeny, není jednoznačná – nemají číslované strany a podpisy předávajícího a nabyvatele.

4. Přechod majetku do příslušnosti hospodaření Ministerstva zemědělství podle zákona č. 139/2002 Sb.

Podle ustanovení § 26 výše uvedeného zákona přecházel do příslušnosti hospodaření Ministerstva zemědělství (dále jen „MZe“) majetek, s nímž hospodařily OkÚ v rozsahu, který byl potřebný k činnosti okresních pozemkových úřadů. Zákon neukládá povinnost sepsání protokolů o předání a převzetí předmětného majetku.

Kontrolou bylo zjištěno:

Všechny kontrolované OkÚ provedly předání majetku protokoly s uvedením jeho účetní hodnoty.

- OkÚ Příbram převedl do příslušnosti hospodaření MZe pozemky v účetní hodnotě 110 140 Kč, které neidentifikoval údaji nezbytnými pro zápis do katastru nemovitostí.

5. Realizace usnesení vlády ČR ze dne 2. prosince 2002 č. 1216, o řešení problematiky programových licencí, datových sad a komunikačních sítí okresních úřadů v souvislosti s ukončením jejich činnosti ke dni 31. prosince 2002

Zákon č. 320/2002 Sb. neupravoval přechod nehmotného majetku (jednalo se zejména o programové vybavení a datové sady) ve vlastnictví státu, se kterým byly příslušné hospodařit OkÚ, do vlastnictví ÚSC. Převod tohoto majetku na ÚSC byl uskutečněn podle ustanovení § 32 a § 37 zákona č. 219/2000 Sb., tj. bezúplatně smlouvami o postoupení jiných práv a majetkových hodnot, které musí schválit MF. Tento postup pro převod nehmotného majetku na ÚSC řešilo usnesení vlády č. 1216.

Smlouvy o postoupení majetkových práv zaslaly OkÚ, případně ÚZSVM v souvislosti s ukončením činnosti OkÚ na MF ke schválení. MF je průběžně předávalo Ministerstvu vnitra (dále jen „MV“), které mělo dle MF garantovat věcnou správnost těchto smluv. Do dne

25. 6. 2003 MV žádnou ze smluv o převodu programového vybavení a datových sad MF nepředložilo, a tudíž MF žádnou tuto smlouvu neschválilo.

Bezúplatný převod majetkových práv (programové vybavení, datové sady) z vlastnictví státu do vlastnictví ÚSC nebyl ke dni 25. 6. 2003 uskutečněn.

Podle usnesení vlády č. 1216 mělo MF poskytnout účelové navýšení rozpočtů OkÚ ještě v roce 2002 na zajištění legality provozu počítačových sítí v budovách OkÚ po 1. 1. 2003 a na zpracování projektů urychlené oddělitelnosti hlasových a datových sítí v budovách OkÚ. Účelové navýšení rozpočtů OkÚ provedlo MF rozpočtovým opatřením, celková výše účelových prostředků činila 28 104 000 Kč a byla stanovena na základě požadavku MV.

Na zajištění legality provozu počítačových sítí navýšilo MF na základě požadavku MV limit výdajů pouze těm OkÚ, které provozovaly síť na platformě firmy Novell, ačkoliv **podle usnesení vlády č. 1216 mělo MF poskytnout účelové prostředky i ostatním OkÚ, které provozovaly síť na platformě jiných firem.**

Na zpracování projektů pro urychlené oddělení sítí navýšilo MF na základě požadavku MV každému OkÚ limit výdajů o částku 341 000 Kč. **V rozporu s usnesením vlády č. 1216, které stanovilo použití účelových prostředků pouze na úhradu zpracování projektů, MF rozpočtovým opatřením umožnilo použít účelové prostředky také na technologická zařízení a softwarové prostředky definované těmito projekty.**

Kontrolou použití účelových prostředků u OkÚ bylo zjištěno:

- OkÚ Kladno, Pardubice a Svitavy zpracování projektu na oddělení sítí nezačaly, neboť jejich síť byla konstruována tak, že oddělení již umožňovala. Prostředky určené pro oddělení sítí v částce celkem 771 988 Kč použily v rozporu s rozpočtovým opatřením k jiným účelům;
- OkÚ Prachatice a Kolín použily část navýšeného limitu v celkové výši 282 618 Kč v rozporu s účelem stanoveným rozpočtovým opatřením.

IV. Výsledek kontroly, zda byl převeden veškerý majetek včetně závazků, se kterým byly k rozhodným dnům příslušné hospodařit OkÚ

1. Převod majetku, ke kterému měly OkÚ příslušnost hospodařit podle ustanovení § 11 odst. 2 zákona č. 219/2000 Sb.

Tento majetek je evidován v pomůckách operativní evidence podle ustanovení § 6 až 13 vyhlášky č. 62/2001 Sb. Předání majetku bylo ověřováno porovnáním údajů v pomůckách operativní evidence a v protokolech o předání a převzetí majetku.

Tímto ověřením bylo zjištěno:

- **OkÚ Kladno** nepředal 5 položek movitého majetku a 5 pozemků o celkové výměře 44 435 m²;
- **OkÚ Příbram** nepředal 12 položek movitého majetku, 11 ks akcií a 6 pozemků, z toho 4 pozemky o celkové výměře 33 209 m² předal ÚZSVM protokolem ze dne 31. 12. 2002 podle bodu 14 čl. CXVII zákona č. 320/2002 Sb., kterým předával majetek, ke kterému byl příslušný hospodařit podle ustanovení § 9 zákona č. 219/2000 Sb.

2. Převod majetku včetně závazků, ke kterému měly OkÚ příslušnost hospodařit ke dni svého zrušení podle ustanovení § 9 zákona č. 219/2000 Sb.

Tento majetek je evidován podle zákona o účetnictví. Kontrolován byl převod majetku a závazků vedeného v účetnictví, včetně podrozvahových účtů a pohledávek z titulu pokut uložených rozhodnutími jednotlivých referátů, jejichž úhrady byly prováděny na bankovní účet s předčíslem 3754, které OkÚ nevedly na rozvahových účtech a jejich evidence nebyla

u kontrolovaných OkÚ jednotná. Pohledávky byly vedeny v operativní evidenci jednotlivými referáty, centrálně finančním referátem nebo na podrozvahových účtech.

Převod byl ověřován podle údajů uvedených v protokolech, smlouvách a zápisech (dále jen protokoly), kterými OkÚ majetek a závazky v souvislosti s ukončením své činnosti převáděly do vlastnictví nebo příslušnosti hospodaření jiným subjektům dnem 1. 1. 2003, a to pouze u toho druhu majetku a závazků, kdy z údajů výše uvedených dokumentů bylo možné zjistit jejich celkovou účetní hodnotu. Zjištěná celková účetní hodnota byla porovnána s účetním stavem účtu k 31. 12. 2002, na kterém byl předmětný majetek v účetnictví OkÚ veden. Stav účtů byl ověřován z rozvahy OkÚ k 31. 12. 2002, u podrozvahových účtů z hlavní knihy. Účetní hodnota majetku vyřazeného nebo nevyřazeného z účetnictví v rozporu se zákonem o účetnictví byla vzata v úvahu. V případě pohledávek z titulu pokut byly celkové převedené částky Kč porovnávány se stavem jejich operativní evidence nebo příslušného podrozvahového účtu k 31. 12. 2002.

Kontrolou bylo zjištěno:

- **OkÚ Kladno** protokoly nepřevodl hmotný majetek v účetní hodnotě 650 295 Kč, finanční prostředky účtu cizích prostředků (dále jen „depozitní účet“) v částce 25 069 521 Kč, pohledávky vedené v účetnictví v částce 22 271 Kč, majetek sledovaný na podrozvahových účtech v částce 905 000 Kč a pohledávky z titulu pokut vedené v operativní evidenci v částce 3 114 556 Kč. V protokolech a zápisech převáděný nehmotný majetek nespécifikoval tak, aby bylo možno vyčíslit hodnotu majetku převedeného jednotlivým subjektům a ověřit, zda byl předán veškerý nehmotný majetek. Převod drobného dlouhodobého hmotného majetku (dále jen „DDHM“) vzhledem k vysokému počtu příloh (více než 450 karet majetku podle jednotlivých místností a zaměstnanců) a v nich nejednoznačné identifikaci nabývajícího subjektu ověřován nebyl.
- **OkÚ Kolín** protokoly nepřevodl nehmotný a hmotný majetek v účetní hodnotě 1 442 545 Kč a pohledávky z titulu pokut v částce 860 150 Kč. Uvedl do protokolů více subjektům stejné pozemky v účetní hodnotě 1 895 207 Kč. Převodl movité věci v celkové účetní hodnotě vyšší o 11 293 Kč, než činil zůstatek účtu, na kterém byly vedeny k 31. 12. 2002.
- **OkÚ Příbram** protokoly nepřevodl nehmotný a hmotný majetek v účetní hodnotě celkem 21 170 350 Kč, ceniny a finanční prostředky depozitního účtu v částce celkem 19 489 285 Kč, pohledávky vedené v účetnictví v částce 7 652 683 Kč, závazky v částce 22 450 327 Kč a majetek vedený na podrozvahovém účtu v částce 421 750 Kč. Převodl dvakrát stejný nehmotný a hmotný majetek v účetní hodnotě celkem 73 667 402 Kč a 5 pozemků bez uvedení jejich účetní hodnoty. Převodl movité věci v celkové účetní hodnotě vyšší o 476 356 Kč, než činily stavy účtů, na kterých byly vedeny k 31. 12. 2002. Nepřevodl pozemky na listech vlastnictví označených „P“ (právní vztahy jsou dotčeny změnou), k nimž má v katastru nemovitostí zapsanou příslušnost hospodařit (stav k 17. 12. 2002). Příslušnost hospodařit s těmito pozemky je tedy zapsána od 1. 1. 2003 na neexistující subjekt (OkÚ). Převod pozemků nebyl ověřen, neboť v protokolech a zápisech, kterými byly pozemky předávány, nebyla u většiny pozemků uvedena jejich účetní hodnota. Ověření převodu pohledávek z titulu pokut vedenými referáty v operativní evidenci nebylo provedeno, neboť z předložených dokladů nebylo možné ověřit stav těchto pohledávek ke dni 31. 12. 2002.
- **OkÚ Plzeň-sever** protokoly nepřevodl nehmotný a hmotný majetek v účetní hodnotě celkem 3 339 628 Kč, ceniny a finanční prostředky depozitního účtu v částce celkem 25 676 322 Kč, pohledávky vedené v účetnictví v částce 1 741 294 Kč, závazky v částce 24 407 448 Kč a majetek sledovaný na podrozvahových účtech v částce 136 270 Kč. Ověření převodu nemovitostí (pozemků, staveb), movitých věcí (účty 022 a 028) a pohledávek (vyjma pohledávek vedených na účtech 311, 314 a 335) nebylo provedeno, neboť v protokolech a zápisech, kterými byl majetek předáván, nebyla u všech položek tohoto majetku uvedena účetní hodnota a pohledávky nebyly identifikovány tak, aby bylo zřejmé, zda byly vedeny v účetnictví nebo v operativní evidenci (pohledávky z titulu pokut).
- **OkÚ Rokycany** protokoly nepřevodl ceniny a finanční prostředky depozitního účtu v částce celkem 13 847 366 Kč, pohledávky vedené v účetnictví v částce 17 630 Kč a závazky

v částce 13 473 799 Kč. Uvedl do protokolů stejné pozemky dvěma subjektům v účetní hodnotě celkem 1 685 601 Kč.

- **OkÚ Jindřichův Hradec** protokoly nepřevodl finanční prostředky depozitního účtu v částce 3 951 313 Kč.
- **OkÚ Prachatice** protokoly nepřevodl finanční prostředky depozitního účtu v částce 4 134 000 Kč a závazky v částce 3 911 848 Kč. Převodl dvěma subjektům stejný nehmotný majetek a pozemky v účetní hodnotě celkem 131 204 Kč.
- **OkÚ Pardubice** protokoly nepřevodl nehmotný a hmotný majetek v účetní hodnotě celkem 12 887 048 Kč a pohledávky v částce 7 489 566 Kč. Převodl DDHM v účetní hodnotě vyšší o 82 171 Kč a závazky v účetní hodnotě vyšší o 40 759 Kč, než činily stavy účtů, na kterých byly vedeny, k 31. 12. 2002.
- **OkÚ Svitavy** protokoly nepřevodl nehmotný a hmotný majetek v účetní hodnotě celkem 7 259 037 Kč, pohledávky vedené v účetnictví v částce 6 800 885 Kč a pohledávky z titulu pokut v částce 3 857 352 Kč.
- **OkÚ Jeseník** protokoly nepřevodl nehmotný a hmotný majetek v účetní hodnotě celkem 757 450 Kč a pohledávky vedené v účetnictví v částce 47 450 Kč. Uvedl do protokolů dvěma subjektům stejné pozemky v účetní hodnotě 248 542 Kč a movité věci v účetní hodnotě 221 032 Kč.

V. Přejedání majetku státu včetně práv a závazků, se kterými byly příslušné k 31. 12. 2002 hospodařit OSS a SPO, u nichž k tomuto dni vykonávaly funkci zřizovatele OkÚ, a který přešel dnem 1. 1. 2003 do vlastnictví krajů a obcí podle zákona č. 290/2002 Sb.

Na základě ustanovení § 1 a § 4 zákona č. 290/2002 Sb. přešly dnem 1. 1. 2003 z vlastnictví státu do vlastnictví krajů a obcí věci, práva a jiné majetkové hodnoty, se kterými k 31. 12. 2002 byly příslušné hospodařit OSS a SPO, u nichž funkci zřizovatele vykonávaly k rozhodnému dni OkÚ. Zároveň na kraje a obce přešly i závazky státu, u nichž OSS k rozhodnému dni zabezpečovaly úkoly podle zvláštního právního předpisu. Podle ustanovení § 8 zákona č. 290/2002 Sb. měly předávající OSS a SPO povinnost zaslat MF jedno vyhotovení protokolu o předání a převzetí majetku a v případě, že předmětem předání jsou nemovitosti a kraj nebo obec neučiní ohlášení přechodu vlastnického práva do 30. 6. 2003, je uloženo MF zaslat protokol s ohlášením přechodu vlastnického práva z České republiky na kraj nebo obec k provedení záznamu práv do katastru nemovitostí. Termíny pro zaslání protokolu na MF a k provedení záznamu v katastru nemovitostí v případě, že tak neučiní nabyvatel, zákon nestanovil.

Kontrolou u MF bylo zjištěno:

- Zákonná úprava nezakládá MF povinnost vést údaje o majetku státu ani povinnost zjistit a evidovat údaje ohledně majetku, práv a závazků, který přešel z vlastnictví státu podle zákona č. 290/2002 Sb. MF nemá úplný přehled o předávaných OSS a SPO a nemá k dispozici údaje o celkové hodnotě majetku, práv a závazků, které přešly dnem 1. 1. 2003 podle tohoto zákona z vlastnictví státu do vlastnictví krajů a obcí.
- Podle přílohy č. 1 zákona č. 290/2002 Sb. přešlo dnem 1. 1. 2003 do působnosti obcí 31 OSS a SPO, u nichž ke dni 31. 12. 2002 vykonávaly funkci zřizovatele OkÚ. Ke dni 23. 6. 2003 obdrželo MF protokoly od 7 OSS a SPO.

VI. Činnost ÚZSVM související s majetkem státu, ke kterému nabyt příslušnost hospodařit v souvislosti se zrušením OkÚ

- 1. Činnost ÚZSVM související s majetkem státu, ke kterému nabyt příslušnost hospodařit podle ustanovení § 29 zákona č. 201/2002 Sb.**

Majetek, který ÚZSVM dnem 1. 7. 2002 nabyl do příslušnosti hospodařit podle výše uvedeného ustanovení zákona, vedou v operativní evidenci příslušné odbory odloučených pracovišť ÚZSVM. K vedení slouží pomůcky operativní evidence převzaté od OkÚ a tento majetek zde bude veden až do doby konečného naložení s ním. ÚZSVM zajistil provedení záznamu v katastru nemovitostí v rozsahu nemovitostí protokolárně převzatých od OkÚ.

ÚZSVM nevede souhrnnou evidenci (centrální registr) majetku, ke kterému má příslušnost hospodaření podle ustanovení § 11 odst. 2 zákona č. 219/2000 Sb., ve znění zákona č. 202/2002 Sb. Vedení centrálního registru ukládá Organizační řád ÚZSVM.

2. Činnost ÚZSVM související s majetkem státu, ke kterému nabyl příslušnost hospodaření podle ustanovení bodu 14 čl. CXVII zákona č. 320/2002 Sb.

Majetek, který ÚZSVM dnem 1. 1. 2003 převzal protokoly od OkÚ podle výše uvedeného ustanovení zákona, zaváděl ÚZSVM do svého účetnictví koncem I. pololetí 2003 (30. 6. 2003 – termín oprav pro odbory odloučených pracovišť OSZVM). Z tohoto důvodu nebylo kontrolou ověřováno, zda odpovídá stav majetku (včetně závazků) převzatý ÚZSVM protokoly stavu zavedenému do jeho účetnictví.

Postup zavádění majetku a závazků do účetnictví, které ÚZSVM nabyl podle výše uvedeného ustanovení zákona, byl dohodnut na jednání zástupců ÚZSVM a MF dne 19. 5. 2003. Na podkladě tohoto jednání ÚZSVM zpracoval a vydal Metodický pokyn, podle kterého ÚZSVM zavede do svého účetnictví na speciálně vytvořené analytické účty veškerá aktiva a pasiva rozvah OkÚ k 31. 12. 2002 a následně provede jejich „odúčtování“ podle protokolů, zápisů a smluv včetně zaúčtování majetku a závazků předaných protokoly ÚZSVM na účty podle účtového rozvrhu ÚZSVM. Zůstatky na speciálně vytvořeném analytickém účtu (nepřevedený majetek a závazky) budou dále řešeny ÚZSVM ve spolupráci s MF.

ÚZSVM vede účetnictví v programu FENIX. V průběhu června s termínem ukončení 31. 7. 2003 ÚZSVM zaváděl centrální evidenci nemovitého majetku – úloha „Přehled nemovitostí“ (společně pro majetek v příslušnosti hospodaření podle § 9 a § 11 zákona č. 219/2000 Sb.).

VII. Shrnutí

Kontrola prokázala, že účetní závěrky k 31. 12. 2002 dvanácti ze třinácti kontrolovaných OkÚ byly sestaveny na podkladě účetnictví, které nebylo správné, úplné a průkazné, zejména z těchto důvodů:

- chybné nebo neprovedené účetní zápisy a neprováděné inventarizace;
- duplicitní vedení pozemků v účetní evidenci a jejich přeceňování;
- neevidování veškerých nemovitostí, se kterými byly OkÚ příslušné hospodařit a naopak evidence těch, ke kterým tuto příslušnost neměly.

Zákony upravující převody majetku nestanovily (mimo údajů potřebných pro zápis do katastru nemovitostí), jaké údaje o převáděném majetku mají protokoly obsahovat. Kontrola ověřila, že protokoly, kterými byl majetek předáván,

- byly formálně nejednotné,
- neobsahovaly ve většině případů souhrnné účetní hodnoty předávaného majetku,
- a položkově uváděný majetek v přílohách protokolů byl v mnoha případech stejný pro více protokolů a nebyla zřejmá kompletnost protokolů.

Provedenou kontrolou bylo zjištěno, že kontrolované OkÚ nepřevedly protokoly nehmotný a hmotný majetek v účetní hodnotě celkem 47 506 353 Kč, ceniny a finanční prostředky depozitního účtu v částce celkem 92 167 807 Kč (z toho ceniny 34 815 Kč), pohledávky vedené v účetnictví v částce celkem 23 771 779 Kč, závazky v částce celkem 64 243 422 Kč (z toho závazky související s platy zaměstnanců činily 54 187 268 Kč), majetek sledovaný na podrozvahových účtech v částce celkem 1 463 020 Kč a pohledávky z titulu pokut v částce celkem 7 832 058 Kč. Převedly protokoly majetek a závazky, jejichž

celkové účetní hodnoty převyšovaly účetní stavy majetku o 569 820 Kč a závazků o 40 759 Kč, a duplicitně (dvěma subjektům nebo i témuž subjektu) převedly protokoly majetek v účetní hodnotě celkem 77 804 337 Kč. Součástí majetku nepřevedeného protokoly byly i nemovitosti (především pozemky) vedené v katastru nemovitostí. Příslušnost hospodařit s těmito nemovitostmi je tedy v katastru nemovitostí zapsána od 1. 1. 2003 na neexistující subjekty (OkÚ). Finanční prostředky depozitního účtu a závazky, které OkÚ nepřevedly protokoly, převzal ÚZSVM (prováděl výplatu doplatku 12. platu bývalým zaměstnancům OkÚ a do 30. 6. 2003 obhospodařuje depozitní účty zrušených OkÚ).

Rozdíly mezi účetními hodnotami majetku a závazků podle účetních závěrek OkÚ k 31. 12. 2002 a účetními hodnotami majetku a závazků podle údajů protokolů (převod vlastnictví dnem 1. 1. 2003) budou řešeny ÚZSVM a MF.

Převod nehmotného majetku státu (programové vybavení a datové sady) v příslušnosti hospodaření OkÚ do vlastnictví ÚSC zákon č. 320/2002 Sb. neupravoval, ale měl být prováděn postupem podle zákona č. 219/2000 Sb. Nehmotný majetek ÚSC převzaly, ale převod vlastnictví k tomuto majetku nebyl na ÚSC do 25. 6. 2003 uskutečněn, neboť do tohoto data MF neschválilo žádnou ze smluv o bezúplatném převodu majetkových práv, protože k tomuto datu neobdrželo od MV žádnou ze smluv, kterými měl být tento majetek na ÚSC převeden.

MF stanovilo pro použití účelových prostředků poskytnutých OkÚ na základě usnesení vlády č. 1216 podmínky, které byly s tímto usnesením v rozporu. V rozpočtovém opatření uvedlo podle požadavku MV, že prostředky určené na projekty urychleného oddělení sítí v budovách OkÚ je možno použít také na realizaci tohoto oddělení, ačkoli v usnesení vlády č. 1216 je výslovně uvedeno, že realizaci skutečného oddělení sítí si samostatné subjekty zajistí v roce 2003 z vlastních prostředků.

V souvislosti se zrušením OkÚ přešly dnem 1. 1. 2003 podle zákona č. 290/2002 Sb. z vlastnictví státu do vlastnictví krajů a obcí majetek a práva, se kterými byly příslušné hospodařit k 31. 12. 2002 OSS a SPO, u nichž funkci zřizovatele vykonávaly k tomuto dni OkÚ. Zároveň na kraje a obce přešly i závazky státu, u nichž OSS k rozhodnému dni zabezpečovaly úkoly podle zvláštního právního předpisu. Celková hodnota tohoto majetku, práv a závazků není známa. MF nemá k dispozici údaje o této hodnotě, současná právní úprava mu to neukládá.